

Vhodnou príležitosťou pre nápravu, rešp. unifikáciu predpisov o účtnom kolku bolo uzákonenie zmeny koľkovných predpisov zák. zo dňa 30. VI. 1921, čís. 244. Sb. z. a n., keď jediným riadkom v paragr. 4. mohla byť platnosť cit. nariadenia býv. ministerstva financií z 18. X. 1916 r. z. č. 313. rozšírená na územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi.

Nebolo-li už tejto lehoty použité, bolo by jak v zájme obchodného ruchu, tak i prefaženej finančnej správy záhodno, aby vláda a zákonodárne sbory pri najbližšej príležitosti túto nutnú zmenu previedly, lebo odklad do konečnej unifikácie by sotva prospel veci.

Jako známo, bola dňa 16. XII. 1921 poslancom Chalupom a spol. podaná v poslaneckej snemovne rezolúcia, ktorou sa vláda vyzýva, aby prikročila k vydaniu moderného poplatkového zákona.

V dôsledku toho zaoberá sa ministerstvo unifikačné kodifikáciou celého poplatkového práva v republike Čs., aby na týchto základoch mohol byť vybudovaný nový systém poplatkový. Je prirodzené, že táto obtížna práca nebude môcť byť v najkratšej dobe skončená. Preto by sa i z tohoto dôvodu doporučovalo, aby vláda pokračovala v obore poplatkov aspoň v čiastočnej unifikácii, takej bolo už dosiahnuté zákonmi o prirážkach k poplatkom, o ocenení predmetov burzovních obchodov, o prepočítacích kurzoch hodnôt, vyjadrených v cudzej valute pre poplatky stupnicové, o dani z obchodu s cennými papiermi, o zvýšení poplatkov, o poplatkoch zo služobných a nájemných smlúv, o dani z obohatenia, o zmenečných a súdnych poplatkoch.

JUDr. Fr. Vaverka:

Niekoľko poznámok k unifikácii a reforme zárobkovej dane III. triedy.

Vláda predložila v parlamente osnovu zákona (tlač senátu čís. 1724.) o zmene niektorých ustanovení o priamych daniach pre rok 1924, ktorým sa má predĺžiť s niektorými zmenami platnosť niekoľko zákonov na rok 1924, ktorými boli prechodne zmenené ustanovenia o ukladaní všeobecnej dane výdelkovej, príjmovej a rentovnej, ďalej o válečných prirážkach a maximálnej hranici daňového zaťaženia zvláštnej dane výdelkovej a konečne na Slovensku o dani zárobkovej, o dani kapitálovej a rentovnej, o dani dôchodkovej, majetkovej, o všeobecnej štátnej dôchodkovej prirážke a válečných prirážkach. Boly to väčšinou zákony, u ktorých bola doba platnosti stanovená

do konca roku 1923 v predpoklade, že bude možné chystanú veľkú reformu a unifikáciu priamych daní uviesť v platnosť už počiatkom roku 1924. Poneváž sa tento predpoklad nesplnil, bola vláda nútená upraviť niektoré otázky priamych daní znovu. Platnosť tejto osnovy obmedzuje vláda len na 1 rok (1924), preto, že dúfa (jako uvádza dôvodová zpráva k osnove), že predloha zákona o reforme priamych daní, ktorá bude podaná pravdepodobne ešte v podzimnom zasedaní Národného Shromaždenia, bude môcť byť tak včas prejednaná, aby nedobudla pôsobnosti zákona počiatkom roku 1925.

Je teda osnova provizoriom, navrhovaným v predpoklade, že bude možné previesť reformu daňovú s pôsobnosťou od počiatku roku 1925. Predsa však nezdá sa partia čl. IV. tejto osnovy, ktorá jedná o zárobkovej dani III. triedy, len púhym provizoriom a obyčajným suplementom, lebo obsahuje ďalekosiahle zmeny daňovej sadzby a daňového základu, teda dvoch najdôležitejších otázok, ktoré pri konečnej reforme priamych daní nebudú už asi podstatne zmenené, jestli bude osnova o reforme a unifikácii všeobecnej dane výdelkovej (zárobkovej) podaná v parlamente v tej forme, v akej je dnes už známa verejnosti. Môžem tedy povedať, že osnova pre rok 1924, pokiaľ sa týka dane zárobkovej III. triedy, je skutočne už reformou a unifikáciou, trebárs ešte nie úplnou, lebo prináša zmeny, ktorých princíp v budúcnosti v podstate bude zachovaný. Tiež dôvody historické poukazujú, že citovaná osnova, pokiaľ sa týka zárobkovej dane, je reformou, rešp. unifikáciou v pravom slova smysle, a tie samé dôvody dokazujú jej nutnosť a neodkladnosť.

Nutná a neodkladná bola v prvom rade unifikácia tejto dane s daňou všeobecnou výdelkovou, platnou v zemiach mimoslovenských a to v prvom rade ohľadom sadzby, aby vyrovnané boli rôznosť v daňovom zaťažení a uplatnený bol princíp daňovej rovnosti, lebo predlžovaním a čiastočným len doplňovaním bývalých uhorských zákonov boli spôsobené jednej čiastke poplatníctva z kruhov obchodných, priemyselných a živnostenských nezaslúžené krivdy, o čom nám podáva markantný dôkaz zákon zo dňa 27. februára 1923, čís. 43. Sb. z. a n.

Zákonom týmto byly ponechané v platnosti bez nového ukladania daňovými komisiami na rok 1923 berné sadzby dane zárobkovej III. triedy a poplatníkom bola daná možnosť podať žiadosť o sľavu dane pre rok 1923, keď preukážu, že sa ich obchodné pomery v rokoch 1920 až 1922 zhoršili voči pomerom v rokoch 1917 až 1919. Následky toho o opatrenia, ktorým automaticky bez nového ukladania dane daňovými komisiami byly daňové sadzby z dôb vysokej hospodárskej konjunktúry prenesené do dôb veľkej hospodárskej krízy, zákonodarca iste nepredvídal, lebo by nebol mohol vydať

taký zákon o úľavách dane, ktorý úľavy vôbec nepriniesol ani priniesť temer nemohol, jako z nasledujúcej úvahy je zrejmé.

Na prvý pohľad je totiž zrejmé, že není možné robiť paralelu medzi výnosmi z roku 1920—1922 a výnosmi z roku 1917—1919 z dôvodov rozdielu valuty, kurzu, rešp. vnútornej hodnoty koruny a indexu cenového. Bez spoločného menovateľa (zlatá parita) není možné spravедlivé srovnanie výnosov týchto trienní na spoločnej bázi zvlášte, keď zákon o dani zárobkovej III. triedy operuje priamo a len ciframi čistého výnosu a určitým procentom (10%) sadzby (§ 1. zákonného čl. XXIX. z r. 1875), kdežto zákon o dani výdelkovej v zemiach mimoslovenských stanoví uloženie niektorej sadzby vyjadrenej určitým obnosom v zákone v prehľade B. uvedeným, ktorá dľa úsudku komisie pre daň výdelkovú je najprimeranejšia (§ 32. zákona o daniach osobných čís. 220 r. z. z roku 1896) a ponecháva komisii v o l n é u v á Ź e n i e všetkých vyšetrených alebo jej známých rozhodných pomerov pre posúdenie takzvanej prostrednej výnosnosti (§ 33. cit. zák. a rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu Bh. 21/1920, 231/1920) a umožňuje konečne korektív skutočného čistého výnosu zák. č. 65. Sb. z. a n. z r. 1918, rešp. č. 144. z r. 1922.

(Pokračovanie.)

Dr. Joz. Munka, žup. notár v Nitre:

Úvaha o domovskom práve na Slovensku, výklad § 10. zák. čl. XXII. 1886.*)

Druhý bod § 13. ústavného zákona zo dňa 9. apríla 1920 č. 236. Sb. z. a n. (o štátnom občianstve) znie: »pre povinnosť obce prijímať do sväzku obecného platí na bývalom území uhorskom ustanovenie zákona zo dňa 5. XII. 1896 č. 222. r. z.«

Následkom tohoto opatrenia citovaného úst. zákona vyskytla sa otázka, ktorá je to tá čiastka maďarského zákona, považne ktoré sú to tie §§ zák. čl. XXII. z roku 1886, ktoré obsahujú povinnosť prijímania do sväzku obecného, t. j. dľa ktorých je obec povinná žiadateľa prijať do sväzku obecného? Na túto otázku odpovedi nenájdeme v citovanom ústavnom zákone, následkom čoho nastal spor, či aj § 10. z. čl. XXII. z r. 1886 dňom vyhlásenia cit. ústavného zákona ztratil platnosť. Ponevác len § 10. je sporný, § 11. jako nesporný vy-

*) Poukazujeme na článok dr. J. Nováka v č. roč. VI. nášho časopisu o tom istom predmete. Red.